

PBS Bank

Polski Bank Spółdzielczy w Wyszku Grupa BPS

**INFORMACJE PODLEGAJĄCE UJAWNIENIOM
o charakterze jakościowym i ilościowym, dotyczące
profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów
kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz
innych informacji podlegających obowiązkowym
ujawnieniom**

według stanu na 31.12.2020r.

Wyszków, 2021r.

Wstęp	3
1. Informacje ogólne	3
2. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem (CRR art. 435)	3
Ogólne cele strategii zarządzania ryzykiem	3
Narzędzia realizacji strategii zarządzania ryzykiem	4
Narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem	4
System informacji zarządczej	4
Zarządzanie zasobami ludzkimi	4
Kultura organizacyjna w zakresie zarządzania ryzykiem	4
Proces zarządzania ryzykiem	5
Zadania systemu zarządzania ryzykiem	6
Organizacja systemu zarządzania ryzykiem	6
Zasady zarządzania ryzykiem	9
Zasady ustalania wewnętrznych limitów ryzyka	9
System kontroli wewnętrznej	10
3. Zakres stosowania wymogów rozporządzenia (CRR art. 436)	12
4. Fundusze własne (CRR art. 437)	13
5. Wymogi kapitałowe (CRR art. 438)	14
6. Bufory kapitałowe (CRR art. 440)	16
7. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (CRR art. 442)	16
8. Aktywa wolne od obciążeń (CRR Art. 443)	21
9. Ryzyko operacyjne (CRR Art. 446)	22
10. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym (CRR Art. 447)	22
11. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym (CRR Art. 448)	24
12. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne (CRR art. 449)	26
13. Polityka w zakresie wynagrodzeń (CRR Art. 450)	27
14. Dźwignia finansowa (CRR Art. 451)	28
15. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego (CRR Art. 453)	29
16. Ujawnianie informacji z zakresu płynności wymaganych Rekomendacją P	32
17. Ujawnianie informacji o ekspozycjach nieobsługiwanych i restrukturyzowanych wymaganych zgodnie z pkt. 15 lit. a) Wytycznych EBA/GL/2018/10 Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego	40
Załącznik nr 1 – Oświadczenie Zarządu	

Wstęp

1. Informacje ogólne

Polski Bank Spółdzielczy w Wyszku został utworzony w 1923 roku. W dniu 31.03.2003r. Bank został wpisany do rejestru przedsiębiorców KRS prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XXI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod Nr KRS 0000156687. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000509583.

Niniejszy dokument stanowi realizację polityki Banku w zakresie informacji ujawnianych, zgodnie z przepisami części ósmej rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanym dalej „Rozporządzeniem” lub „CRR”), jak też spełnienia wymogów art. 111 oraz art. 111a Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, Rekomendacji P wydanej przez KNF, dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków z 2015 r. oraz wymogów dotyczących ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych zgodnie z pkt. 15 lit. a) Wytycznych EBA/GL/2018/10 Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego z dnia 17 grudnia 2018 r.

Informacje spełniają również wymogi wynikające z rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem CRR.

Informacje przeznaczone są dla uczestników rynku, a także innych podmiotów bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji.

Zaprezentowane wartości wyrażone są w wartościach bilansowych i nominalnych w tysiącach złotych za wyjątkiem sytuacji, w których zastosowano inną wyraźnie wskazaną jednostkę miary.

Informacje prezentowane są według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

2. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem (CRR art. 435)

Ogólne cele strategii zarządzania ryzykiem

Podejmowanie ryzyka obliguje Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwaniu form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych.

Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej, generującej, co do zasady ryzyko i kontrolowaniem ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z wprowadzoną przez Zarząd Banku i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku „Strategią zarządzania ryzykami w Polskim Banku Spółdzielczym w Wyszku”.

Strategia ta jest zgodna z założeniami strategii działania Banku i podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

Zarządzanie ryzykiem występującym w działalności Banku realizowane jest w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem. System ten ma na celu utrzymanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym poziomu ryzyka w granicach przyjętego poziomu tolerancji, a jego celem jest:

- 1) ochrona kapitału Banku na poziomie zapewniającym zrównoważony rozwój,
- 2) ochrona interesów depozytariuszy,
- 3) wsparcie w prowadzeniu efektywnej działalności.

Narzędzia realizacji strategii zarządzania ryzykiem

W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Zarząd Banku:

- 1) opracowuje i wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami,
- 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem,
- 3) opracowuje i wdraża formalnie przyjęty proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.

Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowywane i uchwalane przez Zarząd w formie polityk/instrukcji.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, w tym ocenia efektywność realizacji wdrożonych polityk/instrukcji.

Narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem

Bank wdraża i rozwija systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania ryzykiem, a także inne narzędzia informatyczne powiązane z zarządzaniem ryzykiem. Funkcjonalność systemów wspomaga realizację elementów procesu zarządzania ryzykiem.

System informacji zarządczej

Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd, a także odpowiednie komórki i jednostki organizacyjne aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.

Rada Nadzorcza ponadto otrzymuje informacje bezpośrednio w zakresie kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności.

Zarządzanie zasobami ludzkimi

Proces zarządzania zasobami ludzkimi w Banku realizowany jest zgodnie ze stosowaną polityką kadrową. Wdrażanie i realizacja procesów zarządzania zasobami ludzkimi obejmuje:

- 1) sformalizowany proces zatrudniania i oceny pracowników uwzględniający ich kompetencje i zasady etyki zawodowej,
- 2) odpowiednią politykę szkoleń,
- 3) odpowiednie zasady motywowania i wynagradzania,
- 4) mechanizmy zapewnienia ciągłości działania w sytuacjach nieobecności pracownika lub odejścia z pracy,
- 5) sprawozdawczość wewnętrzną dotyczącą spraw kadrowych, w tym: fluktuacji zatrudnienia, absencji, urlopów, wykorzystania czasu pracy.

Bank stosuje Ogólne zasady polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Polskim Banku Spółdzielczym w Wyszkanie, zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku.

Kultura organizacyjna w zakresie zarządzania ryzykiem

Kierownictwo wszystkich szczebli w zakresie swoich kompetencji i zadań jest odpowiedzialne za budowę kultury organizacyjnej nastawionej na zapobieganie wzrostowi zagrożeń ryzyka.

Narzędzia budowy kultury organizacyjnej stosowane w Banku obejmują:

- 1) odpowiednie zachowania i postawa kierownictwa banku, tzw. „przykład z góry”,
- 2) ogłoszenie i egzekwowanie zasad etycznego działania,
- 3) odpowiednie, jednoznaczne komunikowanie celów,
- 4) jasne przypisanie pracownikom zadań i celów,
- 5) szkolenia i promowanie dzielenia się wiedzą,
- 6) ustalenie zasad oceny działalności pracowników, w tym promujące odpowiedzialność i rzetelność, również rzetelne raportowanie o stratach,
- 7) właściwa organizacja w zakresie podejmowania decyzji,
- 8) delegowanie uprawnień i odpowiedzialności na niższe szczeble.

Proces zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) **identyfikację ryzyka** – polegającą na rozpoznawaniu aktualnych i potencjalnych źródeł ryzyka oraz oszacowaniu w ramach procesu ICAAP, istotności potencjalnego wpływu tego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku,
- 2) **pomiar ryzyka** – obejmujący definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonania kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar, w ramach pomiaru ryzyka przeprowadzane są testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną jego ocenę,
- 3) **ocenę ryzyka** – polegającą na określeniu rozmiarów lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem,
- 4) **prognozowanie i monitorowanie ryzyka** – polegające na sporządzaniu prognoz poziomu ryzyka oraz monitorowaniu odchyień realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń),
- 5) **limitowanie** – polegające na zdefiniowaniu wskaźników służących ocenie poziomu ponoszonego ryzyka oraz poziomu wartości ograniczających,
- 6) **raportowanie ryzyka** – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,
- 7) **działania zarządcze** – polegające w szczególności na, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko poprzez ustalanie wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu przepisów wewnętrznych wydawanie zaleceń, podejmowanie decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem,

Bieżące zarządzanie ryzykiem w Banku polega w szczególności na:

- 1) gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka,
- 2) ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu,
- 3) podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń,
- 4) ograniczaniu/eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.

W bieżącym zarządzaniu ryzykiem w Banku szczególnie nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku.

Wybór konkretnej reakcji na materializację ryzyka może rodzić konsekwencje finansowe, dlatego Zarząd dokonuje analizy opłacalności i podejmuje decyzje o zastosowaniu najbardziej optymalnych rozwiązań w zakresie zachowania poziomu tolerancji na ryzyko.

Zadania systemu zarządzania ryzykiem

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, w tym tworzenie mapy ryzyka,
- 2) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- 3) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Zadaniami systemu zarządzania ryzykiem są identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez Bank działalności.

Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony przed ryzykiem:

- 1) pierwsza linia obrony (zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie), którą stanowi kontrola bieżąca oraz kontrola funkcjonalna następną, zapewniająca stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i zgodność działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi,
- 2) druga linia obrony (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie), którą stanowi system zarządzania ryzykiem, w tym metody, narzędzia, limity, proces i organizacja zarządzania ryzykiem,
- 3) trzecia linia obrony, którą stanowi audyt wewnętrzny.

Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:

- 1) działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem realizowane jest przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, w szczególności w pionie zarządzanym przez Wiceprezesa Zarządu ds. finansowych, przez Wydział Zarządzania Ryzykami oraz Zespół Zgodności i Audytu Banku podlegający bezpośrednio Prezesowi, i obejmuje monitoring poziomu i skutków finansowych ponoszonego ryzyka na adekwatność przyjętych limitów, kontrolę zgodności z obowiązującymi przepisami oraz ocenę mechanizmów i skuteczności kontroli wewnętrznej – działanie to jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony,
- 2) działanie trzeciej linii obrony realizowane jest w ramach audytu wewnętrznego sprawowanego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego zadaniem jest badanie i ocena w sposób niezależny i obiektywny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej – działanie to jest niezależne od pierwszej i drugiej linii obrony.

Struktura i organizacja odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacje na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie (CRR Art. 435.1 b)

Organizacja systemu zarządzania ryzykiem

W Polskim Banku Spółdzielczym w Wyszkwie funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, wyznaczone Komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy.

Wprowadzona struktura organizacyjna Banku ma na celu umożliwienie skutecznego zarządzania i kontrolę ryzyka, zarówno na poziomie komórek odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem, jak i na szczeblu organów Banku, a także jednostek biznesowych i ich wsparcia.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku, odpowiednio do ich zadań i jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Komitet Audytu,

- 3) Zarząd Banku,
- 4) Komitet Kredytowy,
- 5) Komitet Zarządzania Ryzykami,
- 6) Wydział Zarządzania Ryzykami,
- 7) Zespół Zgodności i Audytu Banku,
- 8) Kadra kierownicza,
- 9) Pozostali Pracownicy Banku.

Schemat organizacji procesu zarządzania ryzykami w Banku

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

Rada Nadzorcza:

- a) zatwierdza Strategię Zarządzania Ryzykiem, Strategię Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, polityki dotyczące zarządzania ryzykiem, zasady szacowania kapitału wewnętrznego,
- b) dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- c) sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.
- d) zatwierdza akceptowalny poziom tolerancji na ryzyko.

Komitet Audytu:

- a) monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem,
- b) ocenia proces zarządzania ryzykiem dla zapewnienia właściwego prowadzenia działalności bankowej.

Zarząd Banku:

- a) odpowiada za opracowanie i wdrożenie oraz akceptuje strategię zarządzania ryzykiem, polityki/instrukcje zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- b) zarządza ryzykiem, ustala wskaźniki pomiaru i wartości progowe (limity),
- c) organizuje, nadzoruje i monitoruje działania podejmowane przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem,
- d) akceptuje raporty dotyczące zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową skierowane do Rady Nadzorczej,
- e) podejmuje najważniejsze działania wpływające na poziom ryzyka Banku.

Komitet kredytowy:

uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank.

Komitet Zarządzania Ryzykami:

- a) inicjuje i koordynuje działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ryzyka,
- b) opiniuje projekty strategii zarządzania ryzykami w Banku oraz regulacje wewnętrzne Banku pod kątem poszczególnych rodzajów ryzyka,
- c) dokonuje analizy i opiniuje strukturę aktywów i pasywów, zapewniającą realizację Strategii działania Banku, odpowiedni wynik finansowy oraz adekwatność kapitałową Banku przy zachowaniu profilu ryzyka,
- d) dokonuje oceny nowo wprowadzanych produktów w aspekcie ich wpływu na ponoszone przez Bank ryzyko oraz wynik finansowy Banku,
- e) opiniuje regulacje wewnętrzne Banku pod kątem narażenia Banku na ryzyko – zgodnie z przyjętymi zasadami wdrażania nowych produktów,
- f) wykonuje inne zadania wymienione w Regulaminie organizacyjnym Banku.

Wydział Zarządzania Ryzykami:

- a) odpowiada za gromadzenie, przetwarzanie, pomiar, prognozowanie i raportowanie odpowiednim organom, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka,
- b) monitoruje i przedstawia pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego,
- c) opracowuje regulacje wewnętrzne w zakresie zarządzania ryzykiem,
- d) opiniuje projekty nowych produktów i usług bankowych pod kątem generowanego ryzyka,
- e) przeprowadza proces wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej ICAAP.

Zespół Zgodności i Audytu Banku:

- a) ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku,
- b) dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku.

Kadra kierownicza:

nadzoruje prowadzoną działalność operacyjną zgodnie z poziomem akceptowanego przez Bank ryzyka oraz przestrzega zasad i ograniczeń przyjętych dla działalności handlowej.

Pozostali pracownicy:

- a) mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń,
- b) uczestniczą w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowaniu tych zdarzeń.

Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, strategia i procesy monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko (CRR Art. 435.1 c-d)

Zasady zarządzania ryzykiem

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje Strategia zarządzania ryzykami oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku instrukcje, obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.

Na poziomie strategicznym Bank zarządza wszystkimi zidentyfikowanymi, trwale istotnymi, rodzajami ryzyka bankowego.

Proces zarządzania ryzykiem, w szczególności częstotliwość pomiaru, monitorowania i raportowania danego rodzaju ryzyka, jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem wspiera realizację Strategii Banku przy zachowaniu zgodności ze Strategią Zarządzania Ryzykiem, w szczególności w zakresie poziomu tolerancji na ryzyko.

Metody zarządzania ryzykiem oraz systemy pomiaru ryzyka są:

- 1) dostosowane do skali i złożoności ryzyka, aktualnie prowadzonej i planowanej działalności Banku oraz otoczenia, w którym Bank działa;
- 2) okresowo weryfikowane.

System zarządzania ryzykiem w Banku podlega okresowemu przeglądowi.

Bank stosuje następujące reakcje na zidentyfikowane ryzyka:

- 1) Akceptacja ryzyka – polegająca na określeniu akceptowalnego poziomu ryzyka oraz opracowaniu awaryjnych planów działania na wypadek przekroczenia tego poziomu,
- 2) Redukcja ryzyka – łagodzenie wpływu czynników ryzyka lub skutków jego materializacji np. poprzez dywersyfikację ekspozycji na ryzyko, ustalenie limitów, wykorzystywanie zabezpieczeń,
- 3) Unikanie ryzyka – rezygnacja z działalności generującej ryzyko lub wyeliminowanie prawdopodobieństwa wystąpienia czynnika ryzyka, w tym w szczególności polegające na ustaleniu zerowej tolerancji na ryzyko.

Zasady ustalania wewnętrznych limitów ryzyka

Poziom tolerancji na ryzyko bankowe w formie limitów dla wybranych ryzyk wymaganych szczególnymi przepisami prawa ustalony przez Zarząd Banku zatwierdza Rada Nadzorcza Banku.

Zarząd Banku ustala w odrębnych przepisach wewnętrznych dodatkowe limity ograniczające poziom trwale istotnych rodzajów ryzyka Banku.

Limity tolerancji na ryzyko ustala się:

- 1) na poziomie zapewniającym bezpieczne funkcjonowanie Banku, w tym umożliwiającym zachowanie ciągłości działania oraz zapewniającym adekwatność kapitałową Banku;
- 2) na poziomie umożliwiającym realizację planów działania Banku (w tym Planu Finansowego oraz Strategii Rozwoju Banku);
- 3) z uwzględnieniem sytuacji zewnętrznej;
- 4) adekwatnie do obecnego i planowanego poziomu ryzyka;
- 5) z uwzględnieniem wymogów regulacyjnych.

Wysokość limitów, ustalanych przez Zarząd, jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą, apetytu na ryzyko.

System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem.

System kontroli wewnętrznej w Banku w zakresie ryzyka obejmuje:

- 1) Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 2) Proces regularnego przeglądu i oceny zgodności działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami;
- 3) Adekwatne systemy informacji zarządczej;
- 4) Oceny efektywności wykonywania kontroli wewnętrznej.

Celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających, jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem. Na podstawie sprawozdania z przeprowadzonych kontroli, Zarząd Banku podejmuje decyzje odnośnie doskonalenia, jakości procedur, środków technicznych i organizacyjnych obowiązujących w Banku.

Oświadczenie Zarządu Banku (CRR Art. 435.1 e)

Oświadczenie Zarządu na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 435 ust.1 lit. e i zawarte jest w Załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania.

Oświadczenia na temat ryzyka, w którym pokrótce omówiono ogólny profil ryzyka Banku związane ze strategią działalności. Przedmiotowe oświadczenie zawiera kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku a tolerancją na ryzyko określoną przez organ zarządzający (CRR Art. 435.1 f)

Ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku a tolerancją na ryzyko określoną przez Zarząd i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą został opisany i prezentowany w informacjach przekazywanych organom w ramach Systemu Informacji Zarządczej.

Na podstawie danych na dzień 31.12.2020 r. Bank dokonał oceny poziomu ryzyk i określił ogólny poziom ryzyk.

Tabela 1 Wskaźniki dotyczące ryzyka kredytowego wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Lp.	Wskaźnik	Wartość wskaźnika na 2020-12-31
1	Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości w portfelu kredytowym brutto	13,95%
2	Udział kredytów w sumie bilansowej	46,84%
3	Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) w portfelu kredytowym	62,09%
4	Wskaźnik jakości portfela EKZH brutto	20,30%
5	Wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych rezerwami	37,35%

Tabela 2 Wskaźniki dotyczące ryzyka płynności wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Lp.	Wskaźnik	Wartość wskaźnika na 2020-12-31
1	Udział aktywów płynnych w sumie bilansowej	50,59%
2	Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami	193,72%
3	Skumulowany wskaźnik luki płynności do 1 miesiąca	2,52%
4	Skumulowany wskaźnik luki płynności do 3 miesięcy	2,41%
5	Wskaźnik LCR	312%
6	M3 - Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	1,72
7	M4 - Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,66

Tabela 3 Wskaźniki dotyczące ryzyka stopy procentowej wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Lp.	Wskaźnik	Wartość wskaźnika na 2019-12-31
1	Udział aktywów oprocentowanych w sumie bilansowej	91,88%
2	Udział pasywów oprocentowanych w sumie bilansowej	90,29%
3	Wskaźnik: luka skumulowana do sumy bilansowej	1,60%
4	Zmiana wyniku odsetkowego Banku w okresie najbliższych 12 miesięcy przy założeniu zmiany stóp o 200 p.b. w relacji do funduszy własnych	3,42%

Zasady zarządzania (CRR Art. 435.2) oraz liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych przez członków organu zarządzającego (CRR Art. 435.2 a)

Członkowie organu zarządzającego nie zajmują stanowisk dyrektorskich.

Polityka rekrutacji dotycząca wyboru członków organu zarządzającego oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej (CRR Art. 435.2 b)
Informacja o spełnieniu przez Zarząd i Radę Nadzorczą wymogów wynikających z Ustawy Prawo bankowe (art. 111a ust. 4)

W przypadku dokonywania doboru i oceny kwalifikacji kandydatów, osób wchodzących w skład organów i osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, Bank stosuje się do wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.

Bank w procesie rekrutacji członków organu zarządzającego przestrzega obowiązujących przepisów i praktyk.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku spełniają wymogi wynikające z art. 22aa Prawa bankowego. Posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków. Dają rękojmię należytego wykonywania obowiązków.

Strategia w zakresie różnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej strategii oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane (CRR Art. 435.2 c)

W wyborze członków Zarządu i Rady Nadzorczej Bank dokonuje doboru i oceny kwalifikacji kandydatów, osób wchodzących w skład organów i osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, zgodnie z wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego „Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”.

Przyjęte zasady zapewniają właściwy dobór pod kątem:

- 1) kwalifikacji zawodowych:
 - a) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych lub stopni naukowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
 - b) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
 - c) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonej funkcji,
- 2) reputacji - tj. nieposzlakowaną opinię wynikającą z postępowania w życiu zawodowym i osobistym, dającą rękojmię należytego wykonywania powierzonych obowiązków.

Utworzenie (bądź nie) oddzielnego komitetu ds. ryzyka oraz liczby posiedzeń komitetu
(CRR Art. 435.2 d)

W Banku funkcjonuje Komitet Zarządzania Ryzykami. W 2020 roku odbyło się 18 posiedzeń komitetu.

Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego
(CRR Art. 435.2 e)

W Banku funkcjonuje system informowania i raportowania o istotnych ryzykach:

- 1) system bieżącego informowania ukierunkowany jest na powiadamianie kierownictwa odpowiednich szczebli zarządzania o zaistniałych istotnych zdarzeniach ryzyka oraz ograniczenie zagrożeń, wynikających z tych zdarzeń,
- 2) system okresowego raportowania obejmuje prezentację najistotniejszych zdarzeń ryzyka, w ramach Systemu Informacji Zarządczej (SIZ).

Funkcjonujący System Informacji Zarządczej w zakresie istotnych ryzyk umożliwia Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej Banku ocenę poziomu podejmowanego w Banku ryzyka.

3. Zakres stosowania wymogów rozporządzenia (CRR art. 436)

Nazwa instytucji, do której mają zastosowanie wymogi niniejszego rozporządzenia
(CRR Art. 436 a)

Polski Bank Spółdzielczy w Wyszkwie, ul. Kościuszki 5, 07-200 Wyszkwów.
KRS: 0000156687
NIP: 762-010-02-48.

Zarys różnic w zakresie konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych wraz z krótkim opisem odnośnych podmiotów (CRR Art. 436 b)

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

Wszelkie istniejące obecnie lub przewidywane istotne przeszkody praktyczne lub prawne dla szybkiego transferu funduszy własnych lub spłaty zobowiązań przez jednostkę dominującą (Bank) i jej jednostki zależne (CRR Art. 436)

Nie dotyczy.

4. Fundusze własne (CRR art. 437)

Pełne uzgodnienie pozycji kapitału podstawowego Tier I, pozycji dodatkowych Tier I, pozycji Tier II, jak również filtrów i odliczeń stosowanych na mocy przepisów CRR Art. 32- 35, 36, 56, 66 oraz 79 Rozporządzenia CRR, w odniesieniu do funduszy własnych Banku oraz bilansu w zbadanym sprawozdaniu finansowym Banku. Opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I i instrumentów dodatkowych w Tier I. Warunki dotyczące wszystkich instrumentów w kapitale podstawowym Tier I, instrumentów dodatkowych w Tier I

Tabela 4 Struktura funduszy własnych wykorzystywana do obliczenia współczynnika kapitałowego na dzień 31.12.2020 r.

Nr identyfikacyjny	Pozycja	w tys. zł
		Kwota
1	FUNDUSZ WŁASNE BANKU ZGODNIE Z CRR	78 493
1.1	KAPITAŁ TIER I	77 564
1.1.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	77 564
1.1.1.1	Instrumenty kapitałowe	524
1.1.1.2	Zyski zatrzymane	-903
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	5 736
1.1.1.4	Fundusze rezerwowe	72 681
1.1.1.5	Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	0
1.1.1.11	(-) Pozycje pomniejszające kapitał podstawowy TIER I	-474
1.1.1.11.1	(-) Wartości niematerialne i prawne	-474
1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym TIER I	0
1.1.2	KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	0
1.2	KAPITAŁ TIER II	929
1.2.1	Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	929
1.2.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	929
Współczynnik kapitału podstawowego TIER I		16,86%
Łączny współczynnik kapitałowy		17,06%

Fundusze własne Banku obejmują:

- 1) **kapitał Tier I**, w skład którego wchodzi zyski zatrzymane, skumulowane inne całkowite dochody, fundusz zasobowy i rezerwy, fundusz ogólnego ryzyka bankowego, fundusz udziałowy zadeklarowany i w pełni opłacony do 28.06.2013r. oraz pozycje pomniejszające kapitał Tier I – wartości niematerialne i prawne,
- 2) **kapitał Tier II**, obejmujący pożyczki podporządkowane spełniające kryteria określone w art. 63 Rozporządzenia 575/2013, skorygowane o amortyzację.

Łącznie fundusze własne Banku na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiły 78 493 tys. zł i wzrosły w stosunku do 2019 r. o 8,5%, tj. o 6 173 tys. zł. Fundusze własne Banku wg stanu na 31 grudnia 2020 roku składały się z kapitału **Tier I** w wysokości 77 564 tys. zł oraz kapitału **Tier II** w wysokości 929 tys. zł.

Udział kapitału **Tier I** w funduszach własnych ogółem stanowi 98,8%, natomiast kapitału **Tier II** – 1,2%.

Wyjaśnienie podstawy służącej do obliczania współczynników kapitałowych obliczonych z wykorzystaniem elementów funduszy własnych ustalonych na podstawie innej niż podstawa określona w Rozporządzeniu (CRR Art. 437f)

Nie występują pozycje służące do wyliczenia współczynników kapitałowych obliczonych z wykorzystaniem elementów funduszy własnych ustalonych na podstawie innej niż podstawa określona w Rozporządzeniu CRR.

5. Wymogi kapitałowe (CRR art. 438)

Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżącej i przyszłej działalności Banku (CRR Art. 438 a)

Polski Bank Spółdzielczy w Wyszkuwowie dostosowuje charakter, skalę i złożoność prowadzonej działalności oraz poziom i rodzaj ryzyka, na jaki jest narażony do wielkości funduszy własnych.

W celu wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego w Banku stosowana jest metoda standardowa, określona w części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia CRR.

Szacowanie wymogów kapitałowych przebiega w dwóch etapach:

- 1) wyliczenie wymogu regulacyjnego,
- 2) szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie wszystkich uznanych przez Bank ryzyk za istotne w ramach Filaru II.

W Banku został wdrożony proces adekwatności kapitału wewnętrznego - tzw. proces ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka działalności w celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania Banku.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego stanowi integralną część systemu zarządzania oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym w Banku.

Celem procesu oceny adekwatności kapitałowej jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

Oprócz ryzyk objętych wymogiem regulacyjnym, w ramach procesu oceny adekwatności dokonywana jest ocena istotności występujących w działalności Banku pozostałych ryzyk. Bank dokonuje szacowania kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyk istotnych.

Kapitał wewnętrzny zdefiniowany jest, jako oszacowana przez Bank kwota niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka, stanowiąca sumę kapitału alokowanego na ryzyka Filaru I i Filaru II.

Miarą określającą poziom adekwatności kapitałowej jest łączny współczynnik kapitałowy.

Monitorowanie, ocena poziomu istotności oraz wyznaczanie kapitału wewnętrznego dla poszczególnych ryzyk występujących wyznaczają przyjęte w Banku Regulacje wewnętrzne.

Rezultaty stosowanego przez Bank wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych przez Nadzór opisanych w Art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE (na wniosek odpowiedniego właściwego organu) (CRR Art. 438 b)

Nie dotyczy Banku.

8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w Art. 112 Rozporządzenia CRR (w związku ze stosowaniem przez Bank metody standardowej do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II (wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) rozdział 2 (Metoda standardowa) Rozporządzenia (CRR Art. 438c)

Tabela 5 Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego (8% ekspozycji ważonej ryzykiem) Banku w podziale na kategorie ekspozycji wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	w tys. zł
		Wymóg kapitałowy ekspozycji ważonej ryzykiem
Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	0	0
Ekspozycje wobec jednostek samorządu regionalnych lub władz lokalnych	13 578	1 086
Ekspozycje podmiotów sektora publicznego	120	10
Ekspozycje wobec wielostronnych Banków rozwoju	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	0	0
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	246 768	19 741
Ekspozycje detaliczne	53 956	4 316
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	19 496	1 560
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	19 596	1 568
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	488	39
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw krótkoterminową oceną kredytową	0	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0
Ekspozycje kapitałowe	9 997	800
Inne pozycje	33 144	2 652
RAZEM	397 144	31 772

8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II (Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) rozdział 3 (Metoda wewnętrznych ratingów (IRB)) - 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w Art. 147 Rozporządzenia (CRR Art. 438 d)

Polski Bank Spółdzielczy w Wyszku nie stosuje metody wewnętrznych ratingów.

Kwota wymogów w zakresie funduszy własnych obliczona zgodnie z Art. 92 ust. 3 lit. b) i c) Rozporządzenia (CRR Art. 438 e)

Nie dotyczy Banku.

Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z Rozporządzeniem Art. 153 ust. 5 lub Art. 155 ust. 2 ujawniają ekspozycje przypisane do każdej kategorii w tabeli 1 w Art. 153 ust. 5 lub do każdej wagi ryzyka, o której mowa w Art. 155 ust. 2 Rozporządzenia (CRR Art. 438)

Nie dotyczy Banku.

6. Bufory kapitałowe (CRR art. 440)

Bufory kapitałowe, zgodnie z rozdziałem 4 dyrektywy 2013/36/UE, stanowią wartość procentową kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (tzw. CRR).

Poza wymaganym minimalnym poziomem współczynników kapitałowych określonych w art. 92 Rozporządzenia, Bank musi dysponować także buforem zabezpieczającym, buforem antycyklicznym oraz buforem ryzyka systemowego. W 2020 roku Bank był zobowiązany utrzymywać bufory kapitałowe na poziomie:

bufor antycykliczny – 0%, zgodnie z Ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,

bufor zabezpieczający – 2,5%, zgodnie z Ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,

bufor ryzyka systemowego – do dnia 18.03.2020 r. - 3%, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 r. w sprawie bufora ryzyka systemowego.

Od 19.03.2020 r. – Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów (Dz.U. 2020 poz. 473) uchylony został obowiązek utrzymywania bufora ryzyka systemowego.

Rekomendowany poziom współczynników kapitałowych uwzględniających bufory, o których mowa powyżej, wynosił w 2020 r.:

Do dnia 18.03.2020 r.

- dla współczynnika kapitału podstawowego Tier1 – 10,00 %,
- dla współczynnika kapitału Tier1 – 11,50 %,
- dla łącznego współczynnika kapitałowego – 13,50 %.

Od dnia 19.03.2020 r.

- dla współczynnika kapitału podstawowego Tier1 – 7,00 %,
- dla współczynnika kapitału Tier1 – 8,50 %,
- dla łącznego współczynnika kapitałowego – 10,50 %.

7. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (CRR art. 442)

Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości.

Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego. Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji (CRR Art. 442 a-c)

Do należności przeterminowanych Bank zalicza ekspozycje, w których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekraczają 90 dni.

Do należności o utraconej jakości Bank zalicza ekspozycje kredytowe, w których nastąpiło pogorszenie się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika lub inne przesłanki wskazujące na zagrożenie dla spłaty zadłużenia art. pogorszenie wskaźników finansowych dotyczących między innymi: płynności klienta oraz możliwości obsługi zadłużenia, zawarcie umowy restrukturyzacyjnej zadłużenia lub wystąpienie innych zdarzeń skutkujących niemożliwością terminowej spłaty zadłużenia.

Identyfikacja ekspozycji przeterminowanych i o utraconej jakości – tryb postępowania określony został w Instrukcji Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Polskim Banku Spółdzielczym w Wyszkuwie.

Czynności związane z identyfikacją i trybem postępowania z ekspozycjami kredytowymi zagrożonymi utratą wartości realizowane były w cyklach kwartalnych (przeгляд ekspozycji).

Za należności zagrożone Bank uznaje ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii poniżej standardu, wątpliwe lub stracone, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2008 r. Nr 235 poz. 1589 z późn. zm.).

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi Bank tworzy zgodnie z §3 ww. rozporządzenia Ministra Finansów.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii poniżej standardu, wątpliwe i stracone tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości, co najmniej wymaganego poziomu rezerw z uwzględnieniem posiadanych zabezpieczeń.

Tabela 6 Łączna średnia kwota ekspozycji w okresie 01/2020-12/2020r.

<i>w tys. zł</i>	
EKSPOZYCJE KREDYTOWE W PODZIALE NA KATEGORIE EKSPOZYCJI wg wyceny bilansowej bez uwzględnienia efektów technik redukcji ryzyka	Średnia kwota ekspozycji
Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	299 536
Ekspozycje wobec jednostek samorządu regionalnych lub władz lokalnych	68 096
Ekspozycje podmiotów sektora publicznego	206
Ekspozycje wobec wielostronnych Banków rozwoju	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
Ekspozycje wobec instytucji	177 785
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	314 669
Ekspozycje detaliczne	101 722
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	59 467
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	16 103
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	428
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw krótkoterminową ocenę kredytową	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0
Ekspozycje kapitałowe	8 704
Inne pozycje	40 235
RAZEM	1 086 952

Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (CRR Art. 442 d)

W zakresie rozkładu geograficznego przyjmuje się, że terenem działania Banku jest teren województwa mazowieckiego. W ocenie Banku ryzyko kredytowe na terenie działania Banku jest jednorodne i nie zachodzi potrzeba badania zaangażowania w poszczególne gminy bądź powiaty.

Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (CRR Art. 442 e)

Segmentacja branżowa prowadzona jest łącznie dla wszystkich kategorii ekspozycji, w tym MŚP.

Tabela 7 Struktura koncentracji zaangażowania w segmenty rynku branżowego na dzień 31.12.2020 r.

w tys. zł

BRANŻA											
	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	Ekspozycje wobec instytucji	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	Ekspozycje detaliczne	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	Ekspozycje kapitałowe	Inne ekspozycje
Banki	0	0	0	122 288	0	0	0	0	0	5 292	0
Rolnictwo	0	0	0	0	15 891	3 461	426	2 309	0	0	0
Gospodarstwa domowe	0	0	0	0	2 831	41 643	52 665	1 416	0	0	0
Handel hurtowy	0	0	0	0	46 323	7 171	519	2 459	0	0	0
Handel detaliczny	0	0	0	0	5 599	4 268	0	1 907	0	0	0
Produkcja przemysłowa	0	0	0	0	45 296	10 806	72	932	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	0	0	0	0	3 597	3 136	0	0	0	0	0
Transport, gospodarka samochodowa i łączność	0	0	0	0	11 285	1 906	1 539	107	0	0	0
Działalność usługowa	0	0	0	0	76 902	11 762	1 773	5 384	0	5 010	0
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności	0	0	0	0	80 318	12 995	169	581	0	0	0
Pozostałe	0	0	0	0	19 358	50	0	842	0	0	0
RAZEM	432 615	73 409	133	0	2	0	0	0	325	3	40 395

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych w podziale na typy kontrahentów (CRR Art. 442 g)

Utratę wartości rozpoznawano w przypadku kredytów, dla których wystąpiło przeterminowanie powyżej 90 dni i identyfikowano indywidualne przesłanki utraty wartości.

Tabela 8 Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowane (prezentowane łącznie) wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

w tys. zł

Typ kontrahenta	Wartość bilansowa brutto na 31.12.2018	Rezerwy celowe na 31.12.2018	Wartość bilansowa brutto na 31.12.2019	Rezerwy celowe na 31.12.2019
SEKTOR FINANSOWY	0	0	0	0
Monetarne instytucje finansowe	0	0	0	0
Pozostałe instytucje sektora	0	0	0	0
Pozostałe instytucje sektora	0	0	0	0
SEKTOR NIEFINANSOWY	79 636	32 171	71 410	26 670
Przedsiębiorstwa	52 595	17 961	49 020	15 783
Przedsiębiorcy indywidualni	11 750	4 389	11 173	4 173
Osoby prywatne	9 262	4 302	8 415	6 237
Rolnicy indywidualni	6 030	5 520	2 802	476
Instytucje niekomercyjne	0	0	0	0
SEKTOR INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH	0	0	0	0
Instytucje rządowe szczebla centralnego	0	0	0	0
RAZEM	79 636	32 171	71 410	26 670

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (CRR Art. 442 f-h)

Z uwagi na brak możliwości przedstawienia danych z podziałem na kategorie ekspozycji, poniższe dane przedstawiono według typu kontrahenta (w tys. zł, wg wartości nominalnej na podstawie sprawozdania FINREP – arkusz FIN005_1).

Tabela 9 Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności ekspozycji w podziale na sektor gospodarki i typ kontrahenta wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

w tys. zł

Sektor gospodarki Typ kontrahenta	<= 1 tygodnia	>1 tygodnia <= 1 miesiąca	>1 miesiąca <= 3 miesiący	>3 miesiący <= 6 miesiący	> 6 miesiący <= 1 roku	> 1 roku <= 2 lat	> 2 lat <= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <= 20 lat	> 20 lat	Bez określonego terminu
SEKTOR FINANSOWY	33 057	0	0	0	0	0	5 052	0	0	0	99 710
Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11 795
Banki i oddziały instytucji kredytowych	33 057	0	0	0	0	0	5 052	0	0	0	87 588
Inne monetarne instytucje finansowe	33 057	0	0	0	0	0	5 052	0	0	0	87 588
Pozostałe monetarne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe instytucje sektora finansowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	327

Sektor gospodarki Typ kontrahenta	<= 1 tygodnia	>1 tygodnia <= 1 miesiąca	>1 miesiąca <= 3 miesiący	>3 miesiący <= 6 miesiący	> 6 miesiący <= 1 roku	> 1 roku <= 2 lat	> 2 lat <= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <= 20 lat	> 20 lat	Bez określonego terminu
SEKTOR NIEFINANSOWY	564	5 983	17 147	27 503	56 730	77 306	101 223	90 739	40 949	2 984	26 191
Przedsiębiorstwa	317	4 787	13 047	20 958	45 395	58 499	55 836	42 166	9 706	0	13 763
Gospodarstwa domowe	247	1 196	4 100	6 520	11 267	18 807	45 387	48 548	31 243	2 984	12 428
Institucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0	0	0	25	68	0	0	25	0	0	0
SEKTOR INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH	0	444	1 955	2 572	5 001	8 073	16 526	21 510	4 286	0	0
Institucje rządowe szczebla centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Institucje samorządowe	0	444	1 955	2 572	5 001	8 073	16 526	21 510	4 286	0	0
Fundusze ubezpieczeń społecznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Uzgodnienie zmiany stanów odpisów aktualizujących na utratę wartości ekspozycji (CRR Art. 442 i)

Na pokrycie ryzyka kredytowego związanego z działalnością kredytową Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe i odsetki. Zmianę stanu odpisów na ekspozycje kredytowe z utratą wartości w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. przedstawia tabela poniżej.

Tabela 10 Zmiana stanu odpisów na ekspozycje kredytowe z utratą wartości w 2020 roku

Kategorie należności	w tys. zł			
	Stan na 01.01.2019 r.	Wzrost	Spadek	Stan na 31.12.2020 r.
Należności normalne:	182	105	100	187
- sektor niefinansowy	182	105	100	187
Należności pod obserwacją:	21	30	24	27
- sektor niefinansowy	21	30	24	27
Należności poniżej standardu	164	96	100	160
- sektor niefinansowy	164	96	100	160
Należności wątpliwe	1 931	172	419	1 685
- sektor niefinansowy	1 931	172	419	1 685
Należności stracone	22 619	4 619	9 329	17 908
- sektor niefinansowy	22 619	4 619	9 329	17 908
Odpisy z tyt. utraty wartości - aktywa trwałe	0	0	0	0
Odpisy z tyt. utraty wartości - papiery wartościowe	1 450	9	231	1 228
RAZEM	26 367	5 030	10 203	21 194

Tabela 11 Utworzone odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi (odsetki) w 2020 roku

w tys. zł

Kategorie należności	Stan na 01.01.2019 r.	Wzrost	Spadek	Stan na 31.12.2020 r.
Należności normalne:	1	1	1	0
- sektor niefinansowy	1	1	1	0
Należności pod obserwacją:	1	4	4	1
- sektor niefinansowy	1	4	4	1
Należności poniżej standardu	4	48	35	17
- sektor niefinansowy	4	48	35	17
Należności wątpliwe	42	213	159	97
- sektor niefinansowy	42	213	159	97
Należności stracone	7 413	613	1 223	6 803
- sektor niefinansowy	7 413	613	1 223	6 803
RAZEM	7 460	879	1 422	6 917

8. Aktywa wolne od obciążeń (CRR Art. 443)

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlegał jakiegokolwiek formie ustaleń, mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie mógł zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania). Wartość bilansową aktywów w podziale na kategorie ekspozycji obciążone i wolne od obciążeń prezentuje Tabela 12.

Tabela 12 Aktywa obciążone i nieobciążone wg stanu na dzień 31.12. 2020 r.

Wyszczególnienie	Aktywa obciążone	Aktywa nieobciążone
Kredyty na żądanie		31 589
Instrumenty udziałowe		4 590
Dłużne papiery wartościowe		436 926
w tym: obligacje zabezpieczone		
w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami		
w tym: wyemitowane przez sektor rządowy i samorządowy		280 763
w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe		5 715
w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe		
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	3 900	575 275
w tym: kredyty hipoteczne		398 437
Inne aktywa		40 395
Aktywa instytucji sprawozdającej	3 900	1 088 774

9. Ryzyko operacyjne (CRR Art. 446)

Metody oceny wymogu w zakresie funduszy własnych dla ryzyka operacyjnego. Sposób podejścia Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym (CRR Art. 446 a-b)

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego jest wyliczany zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

Wyliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę wskaźnika bazowego.

Główne założenia w zakresie podejścia Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym, odpowiedzialności i zadania w strukturze organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym określa Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym w Polskim Banku Spółdzielczym w Wyszkanie przyjęta Uchwałą Rady Nadzorczej Banku.

W przyjętym w Banku modelu zarządzania ryzykiem operacyjnym odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym na poziomie podstawowym spoczywa na wszystkich pracownikach Banku, a w szczególności na kierownikach jednostek/ komórek organizacyjnych w zakresie nadzoru i kontroli nad pracą nadzorowanych obszarów Banku.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym na poziomie podstawowym obejmuje rozpoznawanie i zapobieganie powstawaniu ryzyka operacyjnego w trakcie realizacji codziennych czynności.

Wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego wynikający z wymogu regulacyjnego liczony metodą wskaźnika bazowego na rok 2020 wynosił 5 033 tys. zł.

Tabela 13 Informacja o wielkości strat netto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2020 roku
w tys. zł

ZDARZENIA RZECZYWISTE - STRATY BEZPOŚREDNIE	Straty rzeczywiste bezpośrednie
Oszustwa wewnętrzne	0,0
Oszustwa zewnętrzne	0,0
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,0
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,0
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,0
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	0,0
Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	0,1
SUMA	0,1

10. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym (CRR Art. 447)

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem instrumentów kapitałowych jest zabezpieczenie się przed utratą wartości inwestycji kapitałowych poprzez sprawowanie funkcji właścicielskich.

W Banku proces zarządzania ryzykiem instrumentów kapitałowych odbywa się poprzez okresowe monitorowanie sytuacji finansowej spółek, w których Bank posiada akcje i udziały oraz okresowe raportowanie organom Banku o ewentualnym wystąpieniu utraty wartości tych udziałów.

Tabela 14 Ekspozycje na papierach kapitałowych wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

		w tys. zł	
Lp.	Rodzaj ekspozycji	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
		instrumentów kapitałowych	
1.	AKCJE SERII H	725	1 703
2.	AKCJE SERII J	363	363
3.	AKCJE SERII K	260	260
4.	AKCJE SERII L	20	50
5.	AKCJE SERII M	512	1 279
6.	AKCJE SERII R	258	258
7.	AKCJE SERII W	35	88
8.	AKCJE SERII AA	60	150
9.	AKCJE SERII AB	53	132
10.	Udziały uprzywilejowane CRUZ	100	300
11.	Udziały w Robotniczej Spółdzielni Mieszkaniowej "URSUS"	3	3
12.	Udziały w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia	5	5
RAZEM		2 393	4 590

Wycena aktywów i pasywów na dzień bilansowy, dokonywana jest według zasad określonych Ustawą, z uwzględnieniem odpowiednio przepisów Rozporządzenia w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, przyjmując, że występujące określenia dotyczące wyceny oznaczają:

- Za wartość godziwą przyjmuje się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązаныmi ze sobą stronami;
- Wartość godziwa nie jest kwotą, która jednostka gospodarcza otrzymałaby w wyniku wymuszonej transakcji, narzuconej likwidacji lub sprzedaży dokonanej w obliczu złej sytuacji. Wartość godziwa instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie na aktywnym rynku stanowi cena rynkowa pomniejszona o koszty związane z przeprowadzeniem transakcji, gdy ich wysokość była znacząca. Cenę rynkową aktywów finansowych posiadanych przez jednostkę oraz zobowiązań finansowych, które jednostka zamierza zaciągnąć, stanowi zgłoszona na rynku bieżąca oferta kupna, natomiast cenę rynkową aktywów finansowych, które jednostka zamierza nabyć, oraz zaciągniętych zobowiązań finansowych stanowi zgłoszona na rynek bieżąca oferta sprzedaży. Jeżeli nie ma dostępu do bieżącej ceny zakupu i sprzedaży wskazówką do ustalenia wartości godziwej może być wartość wynikająca z ostatnio zawartej transakcji, pod warunkiem, że pomiędzy dniem tej transakcji a dniem bilansowym nie zaszły istotne zmiany sytuacji ekonomicznej;
- Wycena według ceny nabycia z uwzględnieniem trwałej utraty wartości to dokonanie odpisu aktualizującego doprowadzającego wartość składnika aktywów wynikającą z ksiąg rachunkowych do ceny sprzedaży netto lub ustalonej w inny sposób wartości godziwej. Sytuacja taka zachodzi wówczas, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że dany składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub w całości przewidywanych korzyści.

Na dzień 31.12.2020 r. nie wystąpiły niezrealizowane zyski i straty z aktualizacji wyceny papierów kapitałowych.

11. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym (CRR Art. 448)

Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia (w tym, założenia dotyczące przedterminowej spłaty kredytów i zachowania depozytów o nieustalonym terminie wymagalności) oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej (CRR Art. 448 a)

Z uwagi na to, że skala działalności handlowej Banku nie jest znacząca w rozumieniu Rozporządzenia, Bank wyznacza ryzyko stopy procentowej dla portfela handlowego i bankowego łącznie – wspólna metodologia jak dla portfela bankowego.

Przez pojęcie ryzyka stopy procentowej rozumie się możliwy negatywny wpływ zmian stóp procentowych na wyniki finansowe oraz w konsekwencji na kształtowanie się poziomu funduszy własnych Banku. Wyznaczony poziom ryzyka stopy procentowej stanowi pochodną wielkości i kierunków zmian stóp procentowych oraz wielkości i terminów przeszacowania (zmiany poziomu oprocentowania) pozycji generujących przychody z tytułu odsetek i koszty odsetkowe.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej w Banku ma charakter:

- *skonsolidowany* – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku,
- *całościowy* – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyka.

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej obejmuje trzy podstawowe kategorie ryzyka: ryzyko przeszacowania, ryzyko opcji klienta oraz ryzyko bazowe. Bank dokonuje pomiaru każdego z wyżej wymienionych ryzyk.

Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na porównaniu wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym, z wartością pasywów w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne oraz wyliczaniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- 1) metodę luki (jako podstawowe narzędzie),
- 2) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- 3) analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej,
- 4) metodę symulacji zmiany wartości ekonomicznej kapitału.

W pomiarze ryzyka stopy procentowej uwzględniane są potencjalne zachowania klientów banku, takie jak przedterminowe spłaty kredytów oraz zerwania depozytów przed terminem wymagalności.

Analiza ryzyka stopy procentowej jest jednym z narzędzi służących do dostarczania danych niezbędnych do efektywnego zarządzania aktywami i pasywami banku.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka ogólnego stóp procentowych w portfelu bankowym odbywa się z częstotliwością miesięczną.

Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo Banku i do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych (CRR Art. 448 b)

Bank dokonuje analizy wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy i fundusze własne oraz wartość ekonomiczną kapitału oraz przeprowadza testy warunków skrajnych (stress-test). Wyznaczony poziom ryzyka stopy procentowej stanowi pochodną wielkości i kierunków zmian stóp procentowych oraz wielkości i terminów zapadalności/wymagalności niedopasowanych pozycji.

Bank bada poziom ryzyka stopy procentowej i w zależności od otrzymanych wyników wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka z tytułu ryzyka przeszacowania, ryzyka bazowego oraz ryzyka opcji klienta. Wartość zmiany wyniku odsetkowego w sytuacji zaistnienia warunków skrajnych wykorzystywana jest w procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

Do pomiaru kapitału wewnętrznego z tytułu kategorii ryzyka stopy procentowej Bank wykorzystuje wyniki obliczeń, dokonane na podstawie dedykowanej instrukcji zarządzania ryzykiem stopy procentowej. W zakresie ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym Bank ustanawia limit łączny, obejmujący poszczególne kategorie ryzyka stopy procentowej, jak ryzyko przeszacowania, ryzyko bazowe oraz ryzyko opcji klienta.

Zgodnie z przyjętą w Banku metodą dokonywana jest ocena poziomu tego ryzyka, przy założeniu:

- 1) wykorzystania metody luki,
- 2) szokowej zmiany stóp procentowych o 200 p.b.,
- 3) różnic w zmianach poszczególnych stawek bazowych,
- 4) ograniczonych możliwości obniżania oprocentowania depozytów,
- 5) strat z tytułu wykorzystywania przez klientów posiadanych opcji (możliwość spłaty kredytu przed terminem umownym oraz zerwania depozytu przed terminem umownym).

Do oceny poziomu ryzyka stopy procentowej Bank stosuje:

- 1) W zakresie ryzyka przeszacowania – zmiana w wyniku odsetkowym określana dla przedziałów przeszacowania stóp procentowych do 12 miesięcy włącznie, dla aktywów / pasywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej, przy założeniu jednakowej zmiany oprocentowania aktywów i pasywów o 200 p.b.,
- 2) W zakresie ryzyka bazowego – zmiana w wyniku odsetkowym poprzez zestawienie skumulowanych luk niedopasowania według poszczególnych stawek bazowych. Bank określa otwartą pozycję (w wartości bezwzględnej) w niedopasowaniu aktywów i pasywów odsetkowych dla każdej ze stawek bazowych zakładając szokowe niedopasowanie zmiany stawek bazowych o 200 p.b.,
- 3) W zakresie ryzyka zmiany wartości ekonomicznej kapitału - zmiana bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału, według różnicy pomiędzy wartością bieżącą przepływów pieniężnych z aktywów i zobowiązań odsetkowych, skorygowana o pozycje pozabilansowe.

Test przeprowadzony według danych z 31 grudnia 2020 roku przy występującym niedopasowaniu w przedziałach przeszacowania oraz ryzyku bazowym wykazał, że nagły spadek stóp procentowych może obniżyć dochód odsetkowy Banku w skali 12 miesięcy o 2 719,1 tys zł co stanowi 3,42 % funduszy własnych, oraz 12,83% wyniku odsetkowego Banku. Test przeprowadzony przy występującym ryzyku bazowym wykazał że nagły spadek stóp procentowych może obniżyć dochód odsetkowy Banku w skali 12 miesięcy o 2 350,1 co stanowi 2,96% funduszy własnych, oraz 11,09% wyniku odsetkowego Banku. Wyniki te w sposób umiarkowany wpływają na sytuację ekonomiczno-finansową Banku.

Przy przeprowadzonym teście warunków odstających najbardziej niekorzystny byłby scenariusz z polegający na równoległym wzroście stóp procentowych, czyli jednakowych zmianach oprocentowania we wszystkich okresach przeszacowania. Zmiana wyniku odsetkowego mogłaby wynieść wówczas 16 631,02 tys. zł, co stanowi 21,70% kapitału podstawowego Tier1. Przy zastosowaniu współczynnika korygującego 0,5 dla wartości dodatnich, zmiana

wyniku może wynieść 16 878,20 co stanowi 22,02% kapitału podstawowego Tier1. Test odwrócony wartości ekonomicznej przeprowadzony na datę 31.12.2020 pokazuje natomiast, że aby wartość ekonomiczna kapitału nie przekroczyła 20% funduszy własnych (limit nadzorczy), które na dzień analizy wynoszą 15 888,57 tys. zł, maksymalne przesunięcie krzywej dochodowości nie może przekroczyć 2,3884 punktu procentowego. Wyniki te w sposób znaczący wpływają na sytuację ekonomiczno-finansową Banku.

Tabela 15 Wpływ pozycji oprocentowanych < 2 % na zmianę wyniku odsetkowego w przypadku spadku stóp procentowych o 200 pb. wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Wyszczególnienie	Data przeszacowania	a' vista	powyżej 1 dnia do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący	powyżej 3 miesiący do 6 miesiący	powyżej 6 miesiący do 12 miesiący	powyżej 1 roku
	Razem w tys. zł						
Opóźnienie przeszacowania [w dniach]		1	16		60	135	
R - Aktywa < 1%	10 610	0	0	10 610	0	0	0
R - Aktywa >= 1% i < 2%	0	0	0	0	0	0	0
R - Aktywa >= 2%	0	0	0	0	0	0	0
R - Pasywa < 1%	41 288	0	0	41 288	0	0	0
R - Pasywa >= 1% i < 2%	0	0	0	0	0	0	0
R - Pasywa >= 2%	0	0	0	0	0	0	0
L - Aktywa < 1%	102	0	0	102	0	0	0
L - Aktywa >= 1% i < 2%	0	0	0	0	0	0	0
L - Aktywa >= 2%	25 684	0	0	25 684	0	0	0
L - Pasywa < 1%	0	0	0	0	0	0	0
L - Pasywa >= 1% i < 2%	0	0	0	0	0	0	0
L - Pasywa >= 2%	0	0	0	0	0	0	0
W - Aktywa < 1%	118 140	25 855	3 238	89 047	0	0	0
W - Aktywa >= 1% i < 2%	427 516	0	0	185 200	19 208	223 109	0
W - Aktywa >= 2%	392 942	0	0	247 154	77 788	0	0
W - Pasywa < 1%	256 512	19 127	0	237 386	0	0	0
W - Pasywa >= 1% i < 2%	0	0	0	0	0	0	0
W - Pasywa >= 2%	0	0	0	0	0	0	0
B - Aktywa < 1%	0	0	0	0	0	0	0
B - Aktywa >= 1% i < 2%	0	0	0	0	0	0	0
B - Aktywa >= 2%	28 852	4	28	19 948	615	818	770
B - Pasywa < 1%	688 583	0	0	679 704	0	8 879	0
B - Pasywa >= 1% i < 2%	0	0	0	0	0	0	0
B - Pasywa >= 2%	0	0	0	0	0	0	0

12. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne (CRR art. 449)

Bank nie posiada ekspozycji sekurytyzacyjnych.

13. Polityka w zakresie wynagrodzeń (CRR Art. 450)

Proces ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń (CRR Art 450 a)

Realizując zapisy wynikające z Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, Bank wprowadził zasady ustalania zmiennych składników wynagrodzeń, które zostały określone w Polityce zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska w Polskim Banku Spółdzielczym w Wyszku.

Założenia Polityki zostały opracowane na podstawie:

1. Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988, z późn. zm.),
2. Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 1666 z późn. zm.),
3. Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (dz. U. z 2017 r. poz. 637 z późn. zm.),
4. Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (Dz. Urz. UE L167 z 06.06.2014r.),
5. pisma UKNF z dnia 23.12.2011 symbol DOR/WR2/0735/10/2/MO/11.

Polityka Banku w obszarze wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko Banku realizowana jest z uwzględnieniem formy prawnej, w jakiej działa Bank, rozmiaru działalności, ryzyk związanych z prowadzoną działalnością, a także wewnętrznej organizacji oraz charakteru, zakresu i stopnia złożoności działalności prowadzonej przez Polski Bank Spółdzielczy w Wyszku.

Na podstawie dokonanej analizy w zakresie określenia stanowisk mających istotny wpływ na ryzyko, Bank ustalił, że w/w Polityka dotyczy:

- 1) Prezesa Zarządu Banku,
- 2) Wiceprezesów Zarządu.

Powiązanie między wynagrodzeniem a wynikami. Najważniejsze informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń. Stosunek stałych składników do zmiennych składników wynagrodzeń (CRR Art. 450 b, c, d)

1. Wynagrodzenie osób mających istotny wpływ na ryzyko Banku składa się z wynagrodzenia stałego – wynagrodzenia zasadniczego, nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych lub rentowych i wynagrodzenia zmiennego, w tym premii uznaniowych.
2. Stałe składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia, przy czym stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100 % w odniesieniu do każdej zidentyfikowanej osoby.
3. Łączne wynagrodzenie zmienne przyznawane pracownikom, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku nie ogranicza zdolności Banku do podwyższania funduszy własnych.
4. Kwota całkowitego wynagrodzenia osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku w 2020 roku stanowiła 6,1% kosztów działalności Banku, tym samym nie miała istotnego wpływu na wynik finansowy Banku, a w konsekwencji na poziom funduszy własnych i adekwatności kapitałowej.

Kryteria oceny wyników, stanowiących podstawę uprawnień do wynagrodzenia zmiennego. Główne parametry oraz uzasadnienie wszelkiego rodzaju systemu elementów zmiennych i wszelkich innych świadczeń niepieniężnych (CRR Art. 450 e-h)

1. Podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia zmiennego pracownika, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku jest ocena efektów jego pracy i ew. obszaru, którym kieruje.
2. Łączna kwota wynagrodzenia zmiennego wraz z narzutami przyznanego pracownikom objętym Polityką nie może przekraczać 15% wyniku finansowego netto.
3. Przyznane wynagrodzenie zmienne jest wypłacane w terminie do 14 dni od podjęcia przez Radę Nadzorczą lub Zarząd (odpowiednio) uchwały, zawierającej wyniki łącznej oceny efektów pracy z ostatnich trzech lat pracownika, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku.
4. Wynagrodzenie zmienne wypłacane jest formie pieniężnej bez odroczenia w czasie.

W związku z faktem, iż jako osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku, które mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku uznano osoby wchodzące w skład Zarządu Banku, Zarząd Banku działając na podstawie § 1 ust.3 Polityki informacyjnej uznał informację o wartości wynagrodzeń za dany rok obrotowy z podziałem na wynagrodzenie stałe i zmienne oraz liczbę osób je otrzymujących, za informację, których ujawnienie może mieć niekorzystny wpływ na pozycję Banku na rynku w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów, a zarazem nieistotną, tj. taką, której pominięcie nie może zmienić oceny lub decyzji osoby wykorzystującej taką informację przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych, lub wpłynąć na taką ocenę lub decyzję.

14. Dźwignia finansowa (CRR Art. 451)

Wartość wskaźnika dźwigni finansowej jest uzupełnieniem miar adekwatności kapitałowej i wyliczany jest zgodnie z artykułem 429 Rozporządzenia, jako iloraz kapitału Tier I oraz miary ekspozycji całkowitej w sprawozdawczym dniu odniesienia. Zgodnie z artykułem 499 ust.1 Rozporządzenia, wskaźnik dźwigni jest obliczany, przedstawiany w sprawozdaniu i ujawniany zarówno w odniesieniu do kapitału Tier I (w pełni wprowadzona definicja), jak i według definicji przejściowej kapitału Tier I.

Bank wylicza wskaźnik dźwigni w okresach miesięcznych i raportuje w ramach SIZ. Poza tym, na koniec każdego kwartału kalendarzowego wskaźnik dźwigni jest raportowany w sprawozdawczości obowiązkowej LR.

Wartość wskaźnika dźwigni na 31.12.2020 r. wyliczona zgodnie z art. 429 Rozporządzenia wynosiła:

- 1) **6,93 %** - wykorzystując w pełni wprowadzoną definicję Kapitału Tier I,
- 2) **6,93 %** - wykorzystując definicję przejściową Kapitału Tier I.

Przy obecnie przyjętych założeniach Strategii zarządzania ryzykiem oraz biorąc pod uwagę coroczną ocenę istotności rodzajów ryzyka, Bank klasyfikuje ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej jako ryzyko nieistotne. Wymagany poziom wskaźnika zgodnie z przyjętym w Banku limitem wynosi min. **3,3%**. Poziom wskaźnika dźwigni znajduje się na zadawalającym poziomie, przy obserwowanych niewielkich jego zmianach. Nie jest więc uzasadniony opis czynników wpływających na zmiany jego wielkości.

Tabela 16 Kształtowanie się wskaźnika dźwigni finansowej w 2020 roku

	Maksimum	Minimum	Średnia	Wymagana wartość minimalna
Wskaźnik dźwigni finansowej*	7,3	6,5	6,9	3,3

* z wykorzystaniem definicji przejściowej kapitału Tier I

15. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego (CRR Art. 453)

Polityka i procedury dotyczące kompensowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych, wraz ze wskazaniem, w jakim stopniu Bank je stosuje (CRR Art. 453 a)

W roku 2020 Bank nie stosował kompensowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych, jako technik ograniczania ryzyka kredytowego.

Polityka i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami (CRR Art. 453 b)

Prowadzona w roku 2020 przez Bank polityka zabezpieczeń miała na celu należyte zabezpieczenie interesu Banku, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczeń umożliwiających wysoki poziom odzysku z wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych.

Zabezpieczenie wierzytelności ma na celu zapewnienie zwrotu należności Banku z tytułu udzielonego kredytu, pożyczki itp. wraz z odsetkami, prowizjami i innymi kosztami Banku, lub wykonania przez dłużnika innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku, w razie gdyby dłużnik nie wywiązał się w terminie z warunków umowy.

Bank stosuje jedno lub kilka form zabezpieczeń wierzytelności jednocześnie, w zależności od wyników oceny ryzyka kredytowego.

Wprowadzone w Banku polityki i procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania zabezpieczeniami ustanawiają obowiązek spełnienia wymagań dotyczących uznawalności prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych. Określają formy, zasady i tryb przyjmowania prawnych zabezpieczeń kredytów oraz innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym ze wskazaniem zabezpieczeń, które Bank może uwzględnić w kalkulacji wymogu kapitałowego oraz pomniejszania podstawy naliczenia rezerwy celowej.

Do wyceny prawnych form zabezpieczeń stosowane jest podejście ostrożnościowe, które uwzględnia podczas ustanawiania zabezpieczenia długoterminową wartość rynkową oraz możliwą zmienność wartości przyjętego zabezpieczenia w czasie. Wartość zabezpieczenia podlega okresowemu monitorowaniu.

Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez Bank (CRR Art. 453 c)

Zasady ograniczania ryzyka kredytowego w Banku były ściśle powiązane z zakresem prawnych zabezpieczeń uznawanych i stosowanych przez Bank w procesie kredytowym.

Bank preferuje zabezpieczenia, które mogą być wykorzystywane w celu redukcji ryzyka kredytowego, w tym w szczególności:

- 1) zabezpieczenia hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej,
- 2) zabezpieczenia hipotecznie na nieruchomości komercyjnej,
- 3) zdeponowane w Banku środki pieniężne,
- 4) polisy ubezpieczeniowe na życie, z których prawa zostały przeniesione na Bank lub na których został ustanowiony zastaw na rzecz Banku,

oraz inne zabezpieczenia pozwalające na pomniejszenie podstawy naliczania rezerwy celowej, wynikające z Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz z wewnętrznych procedur Banku.

Zgodnie z Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności, rozróżnia się w szczególności następujące formy zabezpieczenia:

- 1) weksel in blanco,
- 2) depozyt bankowy,
- 3) kaucja pieniężna,

- 4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,
- 5) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym,
- 6) poręczenie według prawa cywilnego,
- 7) poręczenie wekslowe,
- 8) gwarancja,
- 9) przelew wierzytelności na zabezpieczenie,
- 10) cesja praw z umów ubezpieczenia,
- 11) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/przeniesienie własności,
- 12) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/ przeniesienie własności,
- 13) zastaw rejestrowy,
- 14) zastaw zwykły,
- 15) zastaw finansowy,
- 16) hipoteka,
- 17) hipoteka przymusowa,
- 18) przystąpienie do długu,
- 19) przejęcie długu,
- 20) ubezpieczenie kredytu.

Bank podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczenia Bank ocenia według jego płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwość zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego. O ile regulacje wewnętrzne Banku nie stanowią inaczej zaleca się, ustanawianie zabezpieczeń w wysokości pozwalającej na całkowite pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych, szczególnie w przypadku nowych klientów, nie korzystających dotychczas z usług kredytowych w Banku.

Główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa (*CRR Art. 453 d*)

W roku 2020 Polski Bank Spółdzielczy w Wyszkanie nie realizował transakcji w zakresie kredytowych instrumentów pochodnych.

Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego (*CRR Art. 453 e*)

W Banku nie występują pozycje portfela kredytowego zaliczone do ryzyka rynkowego.

W celu ograniczenia zaangażowania kredytowego Polski Bank Spółdzielczy w Wyszkanie ustanawia i monitoruje limity zaangażowania kredytowego.

Limity oparte o fundusze własne zastosowane zostały dla koncentracji zaangażowania:

- 1) pojedynczego podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz ponoszących wspólne ryzyko gospodarcze,
- 2) przyjętych form zabezpieczenia ekspozycji kredytowych,

Bank monitoruje i raportuje portfel kredytowy pod kątem występowania koncentracji ryzyka kredytowego.

Wartość ekspozycji zabezpieczonej przez uznane zabezpieczenia finansowe, inne uznane zabezpieczenia, gwarancje lub kredytowe instrumenty pochodne, po uwzględnieniu korekt z tytułu zmienności (CRR Art. 453.f)

Bank nie stosuje kompensowania ekspozycji bilansowych lub pozabilansowych w ramach rachunku adekwatności kapitałowej.

Tabela 17 Zaangażowanie według rodzaju zabezpieczenia wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Zaangażowania według rodzaju zabezpieczenia	Kwota zaangażowania	w tys. zł
• hipoteka na nieruchomości mieszkalnej		168 326
• hipoteka pozostała		238 032
• przewłaszczenie rzeczy ruchomej		1 200
• zastaw rejestrowy		2 654
• blokada środków pieniężnych		41
• wpłata określonej kwoty w złotych lub w walucie wymiennej na rachunek Banku spełniającej warunki określone w CRR Art. 102 Ustawy Prawo Bankowe (kaucja)		949
• cesja wierzytelności		263
• pozostałe zabezpieczenia - z wyłączeniem limitowania poręczenia BGK		138 412

Tabela 18 Całkowita wartość ekspozycji przed i po zastosowaniu technik redukcji ryzyka kredytowego dla każdej klasy ekspozycji wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji przed zastosowaniem technik redukcji ryzyka	Wartość ekspozycji po zastosowaniu technik redukcji ryzyka	w tys. zł
Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	432 615	432 615	
Ekspozycje wobec jednostek samorządu regionalnych lub władz lokalnych	73 409	13 578	
Ekspozycje podmiotów sektora publicznego	133	120	
Ekspozycje wobec wielostronnych Banków rozwoju	0	0	
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0	
Ekspozycje wobec instytucji	122 288	122 288	
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	311 021	307 400	
Ekspozycje detaliczne	103 391	97 198	
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	57 167	57 163	
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	33 039	15 937	
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	1 978	325	
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0	
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0	
Ekspozycje kapitałowe	10 305	10 305	
Inne pozycje	40 395	40 395	
RAZEM	1 185 743	1 157 167	

16. Ujawnianie informacji z zakresu płynności wymaganych Rekomendacją P

Bank, w celu umożliwienia uczestnikom rynku dokonania rzetelnej oceny systemu zarządzania ryzykiem płynności oraz jego pozycji płynności, ujawnia następujące informacje zgodnie z zapisami Rekomendacji P dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków.

Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych

1. Rada Nadzorcza Banku:

- a) nadzoruje realizację Polityki płynności,
- b) zatwierdza Strategię zarządzania ryzykami, Plan Ekonomiczno-Finansowy Banku, w tym Plan pozyskania środków obcych Banku oraz Politykę płynności, a także nadzoruje ich przestrzeganie,
- c) określa akceptowany ogólny poziom ryzyka Banku płynności i finansowania (tzw. apetyt na ryzyko),
- d) nie rzadziej niż raz na pół roku, analizuje raporty o poziomie płynności Banku, ponoszonym przez Bank ryzyku płynności i finansowania, wykorzystaniu limitów ostrożnościowych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz zapewnia, by Zarząd Banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów,
- e) jest niezwłocznie poinformowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka,
- f) przynajmniej raz w roku otrzymuje sprawozdania zarządu zawierające informację o realizacji polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.

2. Zarząd Banku:

- a) odpowiada za stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania (opracowanie pisemnych zasad oraz procedur) oraz za realizację Strategii Rozwoju Banku, Planu Ekonomiczno-Finansowego Banku w zakresie ryzyka płynności i finansowania, a także sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem,
- b) odpowiada za ustanowienie procesu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych,
- c) dostosowuje strukturę organizacyjną Banku oraz stopień zaawansowania metod zarządzania ryzykiem płynności i finansowania do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka banku,
- d) precyzyjne i jednoznacznie określa tolerancję ryzyka płynności i finansowania, adekwatną do strategii działalności,
- e) sprawuje kontrolę nad stworzeniem odpowiedniego systemu raportowania,
- f) odpowiada za dostosowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu,
- g) odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych (zapewniających sprawne gromadzenie i przetwarzanie informacji dla celów zarządzania ryzykiem płynności) oraz dobór personelu do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
- h) ocenia wyniki przeglądu zasad zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz oceny mechanizmów kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem, wprowadzając w razie potrzeby (w razie poważnych zmian profilu działalności Banku, zmiany obowiązujących przepisów prawa lub zasadniczych zmian sytuacji rynkowej), niezbędne korekty i udoskonalenia,
- i) wyznacza Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych, jako osobę odpowiedzialną za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności i finansowania w Banku.

3. Główny Księgowy:

- a) odpowiada za bezpośrednie zadania związane z codziennym sterowaniem płynnością Banku, a także za codzienne utrzymywanie poziomu płynności Banku zgodnego z limitami objętymi nadzorczymi miarami płynności,
- b) przedmiotem nadzorowanych lub wykonywanych działań jest optymalne zarządzanie środkami Banku, w celu jak najbardziej rentownego ich zagospodarowania oraz wywiązywanie się Banku z zawartych umów (zarówno kredytowych – zabezpieczenie środków na akcję kredytową jak i środków na wypłaty depozytów, których termin wymagalności upłynął.

4. Zadania Wydziału Zarządzania Ryzykami:

- a) dokonuje pomiaru, monitoruje i analizuje poziom ryzyka płynności i finansowania,
- b) opracowuje limity dotyczące ryzyka płynności i finansowania oraz monitoruje ich wykonanie,
- c) dokonuje pomiary nadzorczych miar płynności,
- d) analizuje wpływ obecnej i przyszłej sytuacji na rynku międzybankowym i sytuacji ogólnogospodarczej na ryzyko płynności i finansowania Banku,
- e) sporządza informacje zawierające ocenę ryzyka płynności i finansowania wraz ze stosownymi wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej oraz Głównego Księgowego.

5. Zadania Komitetu Zarządzania Ryzykami:

- a) opiniuje projekty strategii zarządzania ryzykami w Banku oraz realizację polityki zarządzania ryzykami, polityki kapitałowej, kredytowej, handlowej, określonych w Planie ekonomiczno-finansowym Banku,
- b) dokonuje analizy i opiniuje strukturę aktywów i pasywów, zapewniającą realizację Strategii działania Banku, odpowiedni wynik finansowy oraz adekwatność kapitałową Banku przy zachowaniu profilu ryzyka,
- c) dokonuje oceny nowo wprowadzanych produktów w aspekcie ich wpływu na ponoszone przez Bank ryzyko oraz wynik finansowy Banku,
- d) opiniuje regulacje wewnętrzne Banku pod kątem narażenia Banku na ryzyko – zgodnie z przyjętymi zasadami wdrażania nowych produktów,
- e) wykonuje inne zadania wymienione w Regulaminie organizacyjnym Banku.

6. W procesie zarządzania płynnością wykorzystuje się również analizy osób odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz informacje, pochodzące z innych jednostek i komórek organizacyjnych Banku, a także informacje zewnętrzne, w szczególności:

- a) z Banku Zrzeszającego, prowadzącego rachunki Banku,
- b) z Oddziałów i Filii Banku,
- c) z Wydziału Zarządzania Ryzykami,
- d) z Zespołu ds. Kasowo-Skarbcowych,
- e) z Wydziału Finansowo-Księgowego.

Zasady prowadzenia działalności w zakresie pozyskiwania finansowania

1. Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie poprzez bazę depozytową i depozyty jednostek samorządu terytorialnego oraz alokację nadwyżki finansowej po stronie aktywnej. Bank zakłada systematyczny wzrost sprzedaży depozytów oraz rachunków bieżących w celu utrzymania stabilnej bazy depozytowej. Rozwój akcji kredytowej uzależniony jest ściśle od poziomu stabilnych źródeł finansowania w Banku.
2. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie podstawowym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych (w tym głównie osób fizycznych), a alternatywnymi depozyty instytucji rządowych i samorządowych oraz podmiotów finansowych.
3. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów tak, aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym, przy jednoczesnym dążeniu do konstruowania produktów depozytowych, optymalnie pod kątem ryzyka płynności.

4. Polski Bank Spółdzielczy w Wyszku, jako członek Zrzeszenia BPS, nie ma dostępu do banku centralnego, a w zarządzaniu płynnością jednostka centralna, czyli Bank Zrzeszający, odgrywa rolę równoważną bankowi centralnemu. Stąd polityka Banku w zakresie zarządzania płynnością wspomagana jest umową zrzeszeniową, która obejmuje w szczególności:
- utrzymywanie rezerwy obowiązkowej za banki spółdzielcze,
 - finansowanie banków spółdzielczych w ciągu dnia operacyjnego, poprzez zagospodarowywanie nadwyżek środków finansowych banków spółdzielczych,
 - przyjmowanie depozytów,
 - sprzedaż bankom spółdzielczym bonów pieniężnych i skarbowych papierów wartościowych zakupionych na rynku międzybankowym,
 - dokonywanie zasileń i przyjmowanie odprowadzeń gotówki od banków spółdzielczych,
 - udzielanie bankom spółdzielczym lokat, kredytów i pożyczek,
 - administrowanie środkami zgromadzonymi na Funduszach Pomocowych, których zasady tworzenia i wykorzystania określa Regulamin Finansowy Zrzeszenia.

Stopień scentralizowania bądź zdecentralizowania funkcji skarbowych oraz funkcji zarządzania ryzykiem płynności w Banku

Funkcje skarbowe oraz funkcje zarządzania ryzykiem płynności nie są wykonywane na poziomie oddziałów – są w pełni scentralizowane.

Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia

Bank należy do Zrzeszenia Banku BPS SA i zgodnie z § 4 Umowy Zrzeszenia Bank Zrzeszający na wniosek Banku Zrzeszonego udziela lokat, pożyczek i kredytów na podstawie zawartych umów.

Bank przystąpił do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Spółdzielnia – na mocy Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS zawartej w dniu 31.12.2015r., która w § 2 stwierdza, że „Celem funkcjonowania Systemu Ochrony jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Ustawie oraz Umowie Systemu ochrony”. Szczegółowe zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia regulują w/w umowy.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności

Zarządzanie płynnością krótkoterminową opiera się na monitorowaniu i planowaniu krótkoterminowych wpływów i wypływów, zawieraniu krótkoterminowych operacji na rynku finansowym, w tym z Bankiem Zrzeszającym oraz budowaniu nadwyżki płynności, w której skład wchodzi aktywa wysoko płynne, stanowiące rezerwę pokrywającą potencjalne wypływy gotówki z Banku. W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank, jako źródło środków płynnych.

Tabela 19 Składniki nadwyżki płynności wg stanu na 31.12.2020 r.

Składniki nadwyżki płynności	Kwota (w tys. zł)
Gotówka	11 796
Środki na rachunku bieżącym w BPS	20
Lokaty terminowe w BPS (z terminem zapadalności do 1 m-ca)	29 092
Bony pieniężne NBP	150 450
Obbligacje skarbowe	277 000
Nadwyżka płynności	468 358

Normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności banków obowiązujące w danej jurysdykcji

Bank zgodnie z Uchwałą nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień roboczy.

Tabela 20 Kalkulacja nadzorczych miar płynności wg stanu na 31.12.2020 r.

Aktywa*		w tys. zł	
A1	Podstawowa rezerwa płynności		482 119
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności		80 575
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym		2 476
A4	Aktywa o ograniczonej płynności		490 530
A5	Aktywa nie płynne		46 157
Pasywa*		w tys. zł	
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta		79 443
B2	Środki obce stabilne		813 012
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym		0
B4	Pozostałe zobowiązania		14 653
B5	Środki obce niestabilne		203 654
Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość
M3	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi (B1 / A5)	1,00	1,72
M4	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1 + B2) / (A5 + A4))	1,00	1,66

* z uwzględnieniem korekt wynikających z metodologii wyznaczania nadzorczych miar płynności

Tabela 21 Kształtowanie się nadzorczych miar płynności w Banku w 2020 roku

Miara nadzorcza	Maksimum	Minimum	Średnia	Wymagane wartości minimalne
M3	1,72	1,51	1,57	1,00
M4	1,66	1,48	1,59	1,00

Dodatkowo, zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik LCR, który obrazuje, w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności. Minimalny, wymagany przepisami poziom wskaźnika LCR w 2020 r. wynosił 100%.

Bank jako uczestnik Systemu Ochrony nie jest zobligowany do wypełniania obowiązków na poziomie indywidualnym, jest natomiast zobligowany do utrzymania przedmiotowej miary na wyznaczonym w wewnętrznym Systemie Ochrony poziomie.

Tabela 22 Poziom wskaźnika LCR wg stanu na 31.12.2020 r. (limit zgodnie z Rozporządzeniem min. 100%)

Aktywa płynne	Wpływy	Wypływy	LCR
529 094	180 560	11 026	312%

W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów, Bank dokonuje analizy rozkładu ich zapadalności/ wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych, obliczając m.in. wskaźniki luki płynności urealnionej.

Tabela 23 Urealniona luka płynności wg stanu na 31.12.2020 r.

Lp	Wyszczególnienie	<= 1 m-ca	> 1 m-ca <= 3 m-cy	> 3 m-cy <= 6 m-cy	> 6 m-cy <= 1 rok	> 1 rok <= 3 lata
1.	Luka	448 880	419	5 812	33 712	64 671
2.	Luka skumulowana	307 648	308 067	313 879	347 591	412 262
3.	Wskaźnik płynności	11,23	1,03	1,26	2,43	2,04
4.	Wskaźnik płynności skumulowany	2,52	2,41	2,30	2,32	2,26

Dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach Zrzeszenia BPS

Bank prowadzi działalność kredytową w ramach własnych środków, ale może wykorzystywać do prowadzenia działalności także środki finansowe Zrzeszenia, np. w przypadku zwiększonego zapotrzebowania na środki płynne, w związku z rosnącym popytem na kredyty. Warunki i tryb udzielania kredytów na finansowanie działalności bankowej określają odpowiednie regulaminy.

Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności i finansowania to:

1. Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Bank,
2. Ryzyka związane ze stroną pasywną bilansu Banku:
 - a) ryzyko nieprzewidywalnego zachowania się deponentów (przedterminowe wycofywanie depozytów),
 - b) ryzyko związane ze zdolnością pozyskania depozytów oraz zaciągania kredytów i pożyczek,
 - c) ryzyko poniesienia nieplanowanych kosztów, powodujące obniżenie wyniku finansowego Banku.
3. Ryzyka związane ze stroną aktywną bilansu Banku:
 - a) ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych lub możliwości zbycia tych aktywów,
 - b) ryzyko braku wystarczającej ilości środków pieniężnych w kasach Banku,
 - c) ryzyko niedotrzymania terminów spłat kredytów oraz innych należności.
5. Ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności.
6. Inne czynniki wpływające na ryzyko płynności Banku:
 - a) wzrost aktywów niepracujących,
 - b) brak możliwości pozyskiwania nowych klientów,
 - c) zmiany przepisów prawnych, mogących wpłynąć na spadek depozytów w Banku.

Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

1. ofertę produktów depozytowych dla klientom z sektora niefinansowego (osoby fizyczne, przedsiębiorcy indywidualni, przedsiębiorstwa i spółki, rolnicy indywidualni, instytucje niekomercyjne), budżetowego i finansowego,
2. ofertę produktową depozytów z różnymi terminami wymagalności,
3. różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,
4. ograniczanie depozytów dużych deponentów.

Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności Bank zalicza:

1. kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku,

- utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego,
- ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz innych nadmiernych zaangażowań – zgodnie z limitami koncentracji kredytowej,
- wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia,
- utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów celem ograniczenia uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania,
- stałe umowy współpracy z Bankiem Zrzeszającym (lub innymi bankami), umożliwiające przyjęcie lokat międzybankowych lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek,
- trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych,
- wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działania czynników zewnętrznych,
- kształtowanie właściwych relacji z klientami – zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami – w celu zmniejszenia niepewności, co do ewentualnych zachowań, w momencie powstania sytuacji kryzysowej.

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności

Podstawowe pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności:

- Aktywa płynne – aktywa łatwo wymienialne na gotówkę,
- Alternatywne źródła finansowania – potencjalnie dostępne źródła płynności wzmacniające zdolność banku do przetrwania zdarzeń kryzysowych,
- Baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- Depozyty stabilne (stałe) – depozyty, które w długim okresie czasu wykazują nieznaczne wahania; dzięki tym depozytom Bank może finansować aktywa o dłuższych terminach zapadalności,
- Depozyty niestabilne (zmienne) – stanowią różnicę pomiędzy łącznym stanem depozytów, a wartością depozytów stabilnych z tego samego okresu. Bank nie może na nich polegać przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności,
- Limity ostrożnościowe – minimalna lub maksymalna granica określająca dopuszczalną wielkość pozycji lub wskaźnika, decydujących o poziomie limitowanego ryzyka płynności; limity ustalane są dla całego Banku, mają na celu zachowanie właściwego poziomu narażenia Banku na ryzyko płynności,
- Płynność śróddzienna (bieżąca) – zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu,
- Płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,
- Płynność średnioterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy,
- Płynność długoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
- Ryzyko płynności – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat,
- Ryzyko finansowania – zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Pozostałe pojęcia są określone w procedurze wewnętrznej – „Zasady identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka płynności i finansowania w Polskim Banku Spółdzielczym w Wyszkuwie”.

Wskazanie, w jaki sposób wykorzystywane są testy warunków skrajnych

1. Wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego banku,
2. Wyniki testów warunków skrajnych są szczegółowo omówione i analizowane przez Wydział Zarządzania Ryzykami, Zarząd Banku, jak również o ich rezultatach jest informowana Rada Nadzorcza,
3. Rezultaty testów warunków skrajnych są brane pod uwagę przy ustalaniu i weryfikacji tzw. apetytu na ryzyko, poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku,
4. Analizowane są przyczyny niespełniania przez Bank założeń ustalonych w testach.

Opis modelowanych scenariuszy testów warunków skrajnych

Testy warunków skrajnych wykorzystywane są w celu identyfikowania i monitorowania ekspozycji Banku na ryzyko, oceny ryzyk, które nie zostały w pełni pokryte przez inne miary ryzyka oraz analizy stopnia odporności Banku na zaistnienie zjawisk kryzysowych. Wyniki przeprowadzanych testów warunków skrajnych uwzględniane są przy tworzeniu planów awaryjnych utrzymania płynności.

W ramach testów warunków skrajnych Bank dokonuje symulacji wpływu zmian zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank. Przeprowadzane testy mają charakter:

1. analiz scenariuszowych o charakterze kompleksowym,
2. analizy wrażliwości, polegającej na sprawdzeniu, jakim zmianom ulegają wyniki testów, w odpowiedzi na zmiany ich założeń,
3. testów odwróconych, które mają służyć ustaleniu, jak muszą zmienić się czynniki ryzyka, aby mogły zagrozić płynności Banku.

Wskazanie, w jakim stopniu plan awaryjny płynności uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Plany awaryjne płynności:

1. stanowią integralną część procesu zarządzania płynnością,
2. określają podział kompetencji i odpowiedzialności poszczególnych osób oraz komórek organizacyjnych zarówno na etapie identyfikacji symptomów sytuacji awaryjnej, jak też w momencie jej wystąpienia,
3. są zintegrowane z ciągłym procesem analizy ryzyka płynności i finansowania w Banku, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych.

W Banku funkcjonują następujące plany awaryjne:

1. Plan awaryjny w przypadku utraty możliwości regulowania zobowiązań Banku z rachunku bieżącego w dniu operacyjnym,
2. Plan awaryjny w przypadku przejściowej utraty płynności (w okresie do 3 miesięcy),
3. Plan awaryjny w przypadku strukturalnej utraty płynności (w okresie powyżej 3 miesięcy),
4. Plan awaryjny w przypadku kryzysu płynności całego systemu bankowego,
5. Plan awaryjny w przypadku niedotrzymywania poziomu wewnętrznych limitów ostrożnościowych,
6. Plan awaryjny w przypadku niedotrzymywania poziomu nadzorczych miar płynności,
7. Plan awaryjny na wypadek utraty płynności, wskutek pojawienia się w środkach masowego przekazu niekorzystnych informacji o Banku,
8. Plan awaryjny na wypadek awarii systemów komputerowych w Banku/ w innych bankach.

Polityka banku w zakresie utrzymywania rezerw płynności

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostaniu zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów płynnych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank, jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- a) wykorzystanie przyznaných linii kredytowych (limit debetowy),
- b) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
- c) sprzedaż wysokopłynnych aktywów, tzn. nieobciążonych, charakteryzujących się wysoką jakością kredytową, na które istnieje płynny rynek wtórny, brak jest prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków, sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań,
- d) pozyskanie pożyczki płynnościowej w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
- e) pozyskanie depozytów.

Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach zrzeszenia

Bank, jako uczestnik Zrzeszenia BPS oraz Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, w celu poprawy sytuacji w zakresie płynności może korzystać z różnych form pomocy, oferowanej w ramach zrzeszenia. Formy tej pomocy oraz zasadność jej udzielania nie jest dobrowolna, ale jest ściśle określona w odpowiednich regulacjach wewnętrznych, funkcjonujących w ramach Zrzeszenia BPS.

Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności

Informacje z zakresu ryzyka płynności przekazywane są zgodnie z Systemem Informacji Zarządczej z częstotliwością:

1. dziennie – raport w zakresie nadzorczych miar płynności,
2. miesięcznie lub półrocznie – raport z analizy ryzyka płynności, w tym nadzorczych miar płynności, zawierający również wyniki testów warunków skrajnych,
3. półrocznie lub rocznie – raport z pogłębionej analizy ryzyka płynności,
4. rocznie – test planów awaryjnych płynności.

Raporty z analizy ryzyka płynności zawierają m.in. informacje nt.:

1. struktury i źródeł finansowania działalności Banku,
2. struktury zaangażowania środków oraz aktywów płynnych,
3. poziomu zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów,
4. udziału największych deponentów w bazie depozytowej Banku, dużych depozytów, oraz depozytów osób wewnętrznych,
5. struktury i stabilności bazy depozytowej,
6. kształtowania się wskaźników ryzyka płynności i wskaźników płynności w czasie (wskaźniki luki),
7. ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
8. wyników testów warunków skrajnych,
9. stopnia przestrzegania limitów w zakresie ryzyka płynności.

17. Ujawnianie informacji o ekspozycjach nieobsługiwanych i restrukturyzowanych wymaganych zgodnie z pkt. 15 lit. a) Wytycznych EBA/GL/2018/10 Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego

W tabelach nr 24,25 i 26 na kolejnych stronach niniejszego Sprawozdania z adekwatności kapitałowej Banku przedstawione zostały informacje sporządzone na podstawie danych sprawozdania FINREP na dzień 31 grudnia 2020 r., dotyczące ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych.

Tabela 24 Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych wg stanu na 31.12.2020 r.

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji		Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw				w złotych	
			Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		obslużiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych	w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
			Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane					
Kredyty i zaliczki	1 510 598	7 961 510		7 961 510	1 998	2 468 545		
<i>banki centralne</i>								
<i>instytucje rządowe</i>								
<i>instytucje kredytowe</i>								
<i>inne instytucje finansowe</i>								
<i>przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	534 936	5 982 894		5 982 894		1 994 820		
<i>gospodarstwa domowe</i>	975 662	1 978 616		1 978 616	1 998	473 725		
Dłużne papiery wartościowe								
Zobowiązania do udzielenia pożyczki								
łącznie	1 510 598	7 961 510		7 961 510	1 998	2 468 545		

Tabela 25 Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania wg stanu na 31.12.2020 r.

	Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna										w złotych
	Ekspozycje obsługiwane		Ekspozycje nieobsługiwane				Przeterminowane				
	Nieprzeterminowane lub przeterminowania dni ≤ 30 dni	Przeterminowane >30 dni ≤90 dni	Male spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤90 dni	Przeterminowane >90 dni ≤180 dni	Przeterminowane >180 dni ≤1 rok	Przeterminowane >1 rok ≤5 lat	Przeterminowane >5lat ≤ 7 lat	Przeterminowane >7lat	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania		
Kredyty i zaliczki	564 106 918	563 757 989	348 929	73 619 929	33 073 052	4 376 744	3 420 476	17 448 898	15 300 759		15 007
<i>Banki centralne</i>											
<i>Institucje rządowe</i>	60 372 819	60 372 819									
<i>Institucje kredytowe</i>	125 694 840	125 694 840									
<i>Inne instytucje finansowe</i>	325 514	325 514									
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	215 536 832	215 536 832	50 839 338		30 610 354	1 158 648	2 711 289	5 942 082	10 416 965		
<i>w tym MSP</i>	215 536 832	215 536 832	50 839 338		30 610 354	1 158 648	2 711 289	5 942 082	10 416 965		
<i>Gospodarstwa domowe</i>	162 176 913	161 827 984	348 929	22 780 591	2 462 698	3 218 096	709 187	11 506 816	4 883 794		15 007
Dłużne papiery wartościowe	436 925 822	436 925 822									
<i>Banki centralne</i>	150 447 761	150 447 761									
<i>Institucje rządowe</i>	280 762 830	280 762 830									
<i>Institucje kredytowe</i>	705 351	705 351									
<i>Inne instytucje finansowe</i>	5 009 880	5 009 880									
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>											
Ekspozycje pozabilansowe											
<i>Banki centralne</i>											
<i>Institucje rządowe</i>											
<i>Institucje kredytowe</i>											
<i>Inne instytucje finansowe</i>											
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>											
<i>Gospodarstwa domowe</i>											
Łącznie	1 001 032 740	1 000 683 811	348 929	73 619 929	33 073 052	4 376 744	3 420 476	17 448 898	15 300 759		15 007

Tabela 26 Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy wg stanu na 31.12.2020 r.

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna			Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw			Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe			
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe			
	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 3	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 3	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 3	
Kredyty i zaliczki	564 106 918			73 619 929			212 596			26 670 565
Banki centralne										
Instytucje rządowe	60 372 819									
Instytucje kredytowe	125 694 840									
Inne instytucje finansowe	325 514									
Przedsiębiorstwa niefinansowe	215 536 832			50 839 338			2 947			16 064 551
w tym MSP	215 536 832			50 839 338			2 947			16 064 551
Gospodarstwa domowe	162 176 913			22 780 591			209 649			10 606 014
Dłużne papiery wartościowe	436 925 822									
Banki centralne	150 447 761									
Instytucje rządowe	280 762 830									
Instytucje kredytowe	705 351									
Inne instytucje finansowe	5 009 880									
Przedsiębiorstwa niefinansowe										
Ekspozycje pozabilansowe	63 469 547			1 143 236						119 282
Banki centralne										
Instytucje rządowe										
Instytucje kredytowe										
Inne instytucje finansowe										
Przedsiębiorstwa niefinansowe										
Gospodarstwa domowe										
łącznie	1 064 502 287			74 763 165			212 596			26 789 847

w złotych

Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych

Skumulowane odpisania częściowe

Ekspozycje obsługiwane - skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw

Ekspozycje obsługiwane - skumulowana utrata wartości i rezerwy

Ekspozycje nieobsługiwane

Ekspozycje obsługiwane

Ekspozycje obsługiwane

Ekspozycje obsługiwane

Ekspozycje obsługiwane

Ekspozycje obsługiwane

Ekspozycje obsługiwane

Ekspozycje obsługiwane

Załącznik nr 1 – Oświadczenie Zarządu

Zarząd Polskiego Banku Spółdzielczego w Wyszku oświadcza, że ustalenia opisane w niniejszym dokumencie dotyczące zarządzania ryzykiem są zgodne ze stanem faktycznym, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i skali działania oraz strategii Banku.

L.p.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
1.	Sławomir Chmielak	Prezes Zarządu	 PREZES ZARZĄDU mgr Sławomir Chmielak
2.	Dariusz Sawko	Wiceprezes Zarządu ds. finansowych	 WICEPREZES ZARZĄDU Dariusz Sawko
3.	Barbara Bernat	Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych i Administracji	 WICEPREZES ZARZĄDU Barbara Bernat
4.	Wojciech Brzuszkiewicz	Wiceprezes Zarządu ds. handlowych	 WICEPREZES ZARZĄDU Wojciech Brzuszkiewicz

